

Motion till riksdagen

1988/89:Sk816

av Martin Olsson (c)

Upphävande av bevissäkringslagen

Bevissäkringslagen ersatte genom beslut 1975 lagen om handräckning vid taxeringsrevision. Syftet med lagen var att på ett smidigare sätt säkra bevismedel, dvs räkenskapsmaterial och annat bevismedel, som det åligger skattskyldig eller avgiftsskyldig att tillhandahålla för granskning. Säkringsåtgärderna är beslag, förseglning och eftersökning och får användas var för sig eller i kombination med varandra. Beslut kan i vissa fall fattas utan att kontakt i någon form dessförinnan tagits med den som berörs av åtgärden. Eftersökning i privata utrymmen får beslutas endast av länsrätt medan beslut om annan säkringsåtgärd får beslutas av den förordnade granskningsledaren.

Bevissäkringslagen har utsatts för mycket kritik under årens lopp med hänsyn till att det föreligger stora risker för att rättssäkerheten kan efter sättas vid tillämpning av denna lag. Exempel finns på hur den drabbat oskyldiga människor mycket hårt och att de dessutom inte fått skälig ersättning för uppkomna skador och förluster. Kritiken mot lagen ledde till att en översyn gjordes vilken resulterade i smärre ändringar (prop. 1987/88:65, SkU 1987/88:17) i lagen fr. o. m. den 1 januari 1988. Ändringarna innebar dock endast införande av en proportionalitetsregel, förstärkt skydd för intrång i bostad och förstärkt skydd för känsliga uppgifter. Även efter dessa ändringar i lagen kvarstår riskerna för att den kan tillämpas så att rättssäkerhetssynpunkterna eftersätts. De nu genomförda ändringarna är inte så omfattande att lagen kan accepteras. Kravet på dess upphävande kvarstår alltså.

Som många gånger betonats och som jag framhöll i min motion 1987/88:Sk726 i fjol är det inte tillfredsställande att skattemyndigheter enligt bevissäkringslagen skall ha möjlighet att med tvång bereda sig tillträde till privata utrymmen. Vitesföreläggande torde i de flesta fall vara tillräckligt för att förmå sådana deklara- och uppgiftsskyldiga som inte är misstänkta för brott att lämna ifrån sig material för granskning. I de fall vitesföreläggande inte visar sig tillräckligt är det befogat att låta skattemyndigheterna efter prövning av domstol och via handräckning av kronofogdemyndighet få tillgång till önskat material. Om misstanke om skattebrott föreligger bör det vara tillräckligt med de regler som gäller för genomförande av husrannsakan.

Eftersom bevissäkringslagen, trots vidtagna smärre ändringar, inte svarar mot de krav på rättssäkerhet som måste ställas och eftersom andra lagar ger möjlighet till ingripanden i speciella fall bör riksdagen besluta att upphäva bevissäkringslagen, vilket m-, fp- och c-ledamöterna i skatteutskottet (SkU 1987/88:33) reserverade sig för när motionskrav om detta behandlades vid fjolårets riksmöte.

Hemställen

Mot. 1988/89

Sk816

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen beslutar att upphäva bevissäkringslagen (1975:1027)
för skatte- och avgiftsprocessen.

Stockholm den 23 januari 1989

Martin Olsson (c)